

ใบความรู้เรื่อง ถอดรหัสคำซ้อน รู้ลึกภาษาไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง สำนักรบกลอน สำนักรบจรส เรียนรู้วรรณคดีผ่านโครงงาน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง ถอดรหัสคำซ้อน รู้ลึกภาษาไทย
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ความหมายของคำซ้อน

คำซ้อน หมายถึง คำที่เกิดจากการนำคำตั้งแต่ ๒ คำขึ้นไปมาเรียงต่อกัน โดยแต่ละคำนั้นมีความสัมพันธ์กันในด้านความหมาย อาจเป็นความหมายเหมือนกัน คล้ายกัน ทำนองเดียวกัน หรือตรงข้ามกันก็ได้ จุดประสงค์ของการซ้อนคำเพื่อให้ได้ความหมายที่ชัดเจน

คำซ้อนที่มีความหมายเหมือนกัน

คำที่นำมาซ้อนกันนั้นหมายถึงสิ่งเดียวกันหรือเป็นอย่างเดียวกัน เช่น

เร็วไว	ใหญ่โต	ทรัพย์สิน
สูญหาย	นุ่มนวล	หยาบช้า

คำซ้อนที่มีความหมายคล้ายกัน

คำที่นำมาซ้อนกันนั้นมีความหมายใกล้เคียงกันหรือเป็นไปในทำนองเดียวกัน เช่น

อ่อนนุ่ม	ใจคอ	เล็กน้อย
ยั๊กยั๊ก	แข็งแรง	เขตแดน

คำซ้อนที่มีความหมายตรงข้ามกัน

คำที่นำมาซ้อนกันนั้นมีความหมายเป็นคนละลักษณะหรือคนละฝ่ายกัน เช่น

ใกล้ไกล	ชั่วดี	ผิดถูก
สูงต่ำ	ต้นลึก	เหตุผล

ตำแหน่งของคำที่บอกความหมายของคำซ้อน

คำซึ่งมารวมกันเป็นคำซ้อน อาจมีเพียงคำใดคำหนึ่งใช้ตรงกับความหมายของคำซ้อนทั้งคำ อีกคำหนึ่งเป็นเพียงคำที่เข้ามาประกอบเท่านั้น คำที่ใช้ในความหมายตรงกับความหมายของคำซ้อนทั้งคำ อาจเป็นคำที่อยู่ส่วนหน้าหรือส่วนหลังของคำซ้อนก็ได้

ความหมายของคำซ้อนตรงกับคำที่อยู่ส่วนหน้า เช่น คำว่า ใจคอ ความหมายตรงกับคำว่า ใจ
ตัวอย่าง ใจคอ ในประโยคว่า ใจคอเขาโหดเหี้ยมเหลือเกิน

เขตแดน	”	รัฐบาลกำหนดเขตแดนให้ผู้ลี้ภัยอยู่
หน้าตา	”	เด็กคนนี้หน้าตาสวย
ประเทศชาติ	”	ถ้าคนไม่พัฒนาประเทศชาติจะเจริญได้อย่างไร

ความหมายของคำซ้อนตรงกับคำที่อยู่ส่วนหลัง เช่น แข็งขา ความหมายตรงกับคำว่า ขา
ตัวอย่าง แข็งขา ในประโยคว่า เด็กคนนี้แข็งแรงมาก

บาดแผล	”	บาดแผลบางคนเจ็บไม่ได้หนักหนาอะไร
น้ำหน้าตา	”	พอได้ฟังเรื่องราวที่เรากำลังต้องนำหน้าตาใส
เท็จจริง	”	ข้อเท็จจริงเป็นอย่างไรไม่มีใครรู้